

◀ **اسحق ارزانی**

گروه اقتصادی – ایالات متحده

با سهم تقریبی ۲۵ درصد از اقتصاد جهانی، به‌عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد دنیا و یکی از اثرگذارترین کشورها در صحنه بین‌المللی شناخته می‌شود. از آنجا که این کشور نقش مهمی در اقتصاد و سیاست جهانی ایفا می‌کند، انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا به‌ویژه برای اعلان اقتصادی و سیاسی در سطح جهانی اهمیت بالایی دارد و می‌تواند وضعیت تمامی بازارهای مالی را تغییر دهد و به نوعی باعث شود که بازارها سووده یا زیان‌ده شوند. به نظر می‌رسد که دولت به دنبال یک رویکرد دوگانه است: از یکسو اصلاحات درون‌اقتصادی برای کاهش وابستگی به تحریم‌ها و تقویت بنیادهای اقتصادی، و از سوی دیگر پیگیری راهکارهایی برای لغو تحریم‌ها و بهبود روابط بین‌المللی به‌منظور ایجاد فضای مناسب برای رشد.

مراسم تحلیف ترامپ روز ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ یعنی اول بهمن است و رئیس‌جمهور آینده آمریکا وارد کاخ سفید می‌شود. شروع به کار ترامپ در کاخ سفید می‌تواند بر روی تمام اقتصادهای دنیااز جمله ایران تأثیرگذار باشد و مسیر هر اقتصادی را صعودی یا نزولی و با برعکس سازد. دوره اول ریاست جمهوری ترامپ با اعمال تحریم‌های شدید اقتصادی بر ایران همراه بود که تأثیرات قابل توجهی بر اقتصاد این کشور گذاشت. این تحریم‌ها بخش‌های مختلف اقتصادی ایران از جمله صادرات نفت، دسترسی به بازارهای بین‌المللی و سیستم بانکی را تحت تأثیر قرار داد. اقتصاد ایران بیش از ۱۰ سال است که با تحریم‌های اقتصادی دست‌وپنجه نرم می‌کند. همین موضوع باعث شده که شرایط تورمی و درآمدهای اقتصادی روزبه‌روز وخیم‌تر شود. کشور ایران پس از انقلاب بر اول خردادماه سال ۱۳۵۹ رسماً تحریم‌های اقتصادی را تجربه کرد و پس از آن تحریم‌های هسته‌ای علیه ایران آغاز شد. از آن سال تا امروز هر رئیس‌جمهوری در آمریکا لیستی جدید به تحریم‌های ایران افزوده است و در این بین ترامپ بیشترین فشار را بر اقتصاد ایران وارد کرد. از سال ۲۰۱۷ شروع کار ترامپ در کاخ سفید، قیمت دلار از کف ۳۲۷۵ تومانی برای هر دلار آمریکا افزایشی ۷۴۴ درصدی را تجربه کرده است که به معنای ۸/۱ برابر شدن قیمت دلار در این دوره زمانی بود است. حال اکنون قیمت دلار در بازار آزاد در محدوده ۸۰ هزار تومان قرار دارد و قیمت دلار توافقی حدود ۶۶ هزارتومان است، اگر ترامپ در دوره جدید خود بخشی از سیاست‌های گذشته را پیش بگیرد احتمالاً قیمت دلار تغییر خواهد کرد که نتیجه آن فشار تورم و فشار اقتصادی به مردم است.

تأثیر انتخابات آمریکا بر اقتصاد
ایالات متحده با سهم تقریبی

اقتصادی

سناریوهای محتمل برای اقتصاد ایران با آمدن ترامپ

■ **مراسم تحلیف ترامپ روز ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵** یعنی امروز اول بهمن ماه است و رئیس‌جمهور آینده آمریکا وارد کاخ سفید می‌شود. شروع به کار ترامپ در کاخ سفید می‌تواند بر روی تمام اقتصادهای دنیا از جمله ایران تأثیرگذار باشد و مسیر هر اقتصادی را صعودی یا نزولی و یا برعکس سازد.

شرايط در دومين سال حضور ترامپ در کاخ سفيد متفاوت شد و شوک خروج آمریکا از برجام باعث شد که دولت و بانک مرکزی نیز به دنبال یافتن راهکاری برای کنترل بازار ارز باشد که از تخصیص دلار ۴۲۰۰ تومانی آغاز و به تشکیل بازار دوم و امثال این موارد رسید، و این دلار در محدوده ۵۶۰۰ تومانی نوسان می‌کرد. پس از حدود سه ماه از خروج رسمی آمریکا فاز نخست بازگشت تحریم‌ها علیه مبادلات دلاری ریالی، خرید و فروش طلا و سایر فلزات گرانبها، صنایع خودروسازی، تأمین قطعات و خرید فروش هواپیمای مسافری آغاز شد. پس از آن آبان‌ماه سال ۱۳۹۷ تحریم‌ها در قدم بعدی عملیاتی شد و بخش انرژی، نظام بانکی و مهمتر از آن مبادلات ارزی تحریم شد. نکته قابل توجه اینجا بود که روز ۱۵ آبان‌ماه سال ۱۳۹۷ بود که ارتباط بانکی ایران با سوئیت قطع شد. سوئین سال حضور ترامپ با مخالفت ادامه معافیت تحریم‌ها علیه خریداران نفت ایران آغاز شد و به آن‌ها فرصت داده شد تا منابع خود را از ایران به کشور دیگری تغییر دهند و در اصل آغاز تحریم‌ها سخت‌نفتی ایران را می‌توان اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۸ دانست و در سال سوم حضور ترامپ قیمت دلار در اقتصاد ایران رسماً سقوط کرد و ۶۵ تومانی و کف قیمت ۱۱ هزار و ۲۰۰ حضور ترامپ در حالی آغاز شد که قیمت فشار تحریم‌ها روی اقتصاد ایران تا حدود زیادی افزایش یافت و در این سال برای پوشش تورم شاهد رشد و رونق بورس و در نهایت سقوط این بازار بودیم که همچنان پس از چهار سال تأثیرش یک روند مشخص به‌طور بزرگ کف قیمتی دلار در

ارزی تحریم شد. نکته قابل توجه اینجا بود که روز ۱۵ آبان‌ماه سال ۱۳۹۷ بود که ارتباط بانکی ایران با سوئیت قطع شد. سوئین سال حضور ترامپ با مخالفت ادامه معافیت تحریم‌ها علیه خریداران نفت ایران آغاز شد و به آن‌ها فرصت داده شد تا منابع خود را از ایران به کشور دیگری تغییر دهند و در اصل آغاز تحریم‌ها سخت‌نفتی ایران را می‌توان اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۸ دانست و در سال سوم حضور ترامپ قیمت دلار در اقتصاد ایران رسماً سقوط کرد و ۶۵ تومانی و کف قیمت ۱۱ هزار و ۲۰۰ حضور ترامپ در حالی آغاز شد که قیمت فشار تحریم‌ها روی اقتصاد ایران تا حدود زیادی افزایش یافت و در این سال برای پوشش تورم شاهد رشد و رونق بورس و در نهایت سقوط این بازار بودیم که همچنان پس از چهار سال تأثیرش یک روند مشخص به‌طور بزرگ کف قیمتی دلار در

ایران، با توجه به جایگاه ژئوپلیتیکی خود و روابط استراتژیک با قدرت‌هایی مانند چین، به‌طور مستقیم از تغییرات بین‌المللی و تحولات سیاسی کشورهای بزرگ نظیر آمریکا تأثیر نمی‌پذیرد. چین، که در سال‌های اخیر به یکی از مهم‌ترین شرکای تجاری ایران تبدیل شده، در این میان نقشی کلیدی ایفا می‌کند.

برخی از کارشناسان عقیده دارند که بازگشت چهارسال‌سخت ترامپ دور از انتظار است و احتمالاً روند بازارها به همین زودی‌ها تغییر کند و به نوعی ترامپ نیز از در سازش برای بازآرور شود. در ادامه برخی کارشناسان اقتصاد سناریوهای محتمل برای اقتصاد ایران در دوره ترامپ را بررسی کردند.

اقتصاد ایران در مسیر رشد

اقتصادی

دوره، تمرکز بر اصلاحات ساختاری در نظام اقتصادی کشور است. این اصلاحات شامل برنامه‌ریزی دقیق در بخش‌های مختلف اقتصادی، از جمله نظام توزیع انرژی و اصلاح بودجه‌ریزی، به‌ویژه در حوزه یارانه‌ها است. این تغییرات می‌تواند به رفع ناترازی‌ها و اصلاح ناکارآمدی‌ها در اقتصاد کمک کند و به تبع آن زمینه رشد پایدارتر را فراهم سازد. از سوی دیگر، مذاکرات و تلاش‌های دیپلماتیک تیم سیاسی دولت در سطح بین‌المللی نیز به عنوان ابزاری برای کاهش فشار تحریم‌ها و فراهم آوردن فضای برای توسعه اقتصادی محسوب می‌شود. به نظر می‌رسد که دولت به دنبال یک رویکرد دوگانه است: از یکسو اصلاحات درون‌اقتصادی برای کاهش وابستگی به تحریم‌ها و تقویت بنیادهای اقتصادی، و از سوی دیگر پیگیری راهکارهایی برای لغو تحریم‌ها و بهبود روابط بین‌المللی به‌منظور ایجاد فضای مناسب برای رشد.

در نهایت، بهترین استراتژی برای اقتصاد ایران در شرایط کنونی، به نظر می‌رسد که هم‌زمان با پیشبرد اصلاحات داخلی در زمینه‌های مختلف اقتصادی، کشور باید از تلاش‌های سیاسی و دیپلماتیک برای رفع تحریم‌ها و بهبود روابط بین‌المللی بهره‌برداری کند. این امر می‌تواند به تحقق رشد اقتصادی پایدار و توسعه ملی منتهی شود.

شوکی به بازار سرمایه
محمدتقی فیاضی تحلیلگر اقتصادی
شرایط اقتصاد ایران را در دو مرحله اصلی قبیل از مذاکره و بعد از مذاکره می‌توان بررسی کرد. مرحله قبل از مذاکره، از هم‌کنون آغاز می‌شود و در زمانی که دو طرف برای میز مذاکره بنشینند ادامه خواهد داشت. دولت ترامپ در این مرحله سخت‌ترین تحریم‌های ممکن، از جمله تحریم‌های نفت، فرآورده‌های نفتی، محصولات پتروشیمی و فولاد را اعمال خواهد کرد. این تحریم‌ها می‌توانند شوک اولیه‌ای به بازارهای ایران وارد کنند.
با این حال، دولت ایران می‌تواند با استفاده از ابزارهای مذاکره‌ای، تا حدودی بازارها را کنترل کند. این مرحله، مرحله‌ای حساس است و مدیریت صحیح آن می‌تواند از تشدید بحران جلوگیری کند.

برخی از کارشناسان عقیده دارند که بازگشت چهارسال‌سخت ترامپ دور از انتظار است و احتمالاً روند بازارها به همین زودی‌ها تغییر کند و به نوعی ترامپ نیز از در سازش برای بازآرور شود. در ادامه برخی کارشناسان اقتصاد سناریوهای محتمل برای اقتصاد ایران در دوره ترامپ را بررسی کردند.
اقتصاد ایران در مسیر رشد
اقتصادی

می‌تواند به دولت اجازه دهد تا قیمت‌های سرکوب‌شده برخی کالاها و خدمات را به تدریج افزایش دهد. این فرصت بهترین زمان برای اصلاحات اقتصادی است؛ دولت باید هزینه‌های خود را حداقل ۳۰ تا ۵۰ درصد کاهش دهد و منابع آزادشده را به بخش‌های بهداشت، آموزش و رفاه اختصاص دهد.

همچنین بر لزوم جمع‌منابع نهادها و بنیادها در خزانه نیز مسئله بسیار مهمی است که این منابع باید صرف اولویت‌های اساسی کشور، مانند بازسازی شبکه تولید و توزیع برق، صنایع فرسوده و کاهش آلودگی هوا شود. ورود تکنولوژی روز دنیا از طریق توافق با آمریکا نیز فرصتی ارزشمند برای کاهش هزینه‌های اقتصادی و دستیابی به فناوری‌های پیشرفته است.

احتمال افزایش مشکلات

اقتصادی و به‌ویژه تورم و فشار

اقتصادی روی زندگی مردم هست و

دولت ایران باید برای کاهش خسارات

ناشی از این تحریم‌ها برنامه‌ریزی کند.

ناشایی از چشم‌پوشایی دولت آمریکا

آنچه مسلم است این است که اقتصاد

ایران در هر دو سناریو با چالش‌های

جدی مواجه خواهد بود.

کاهش شرکای تجاری ایران

حسین کارشناس اقتصادی

تحریم‌ها و همه‌گیری کرونا به کاهش شدید درآمد ارزی از فروش نفت منجر شد. درآمد ارزی ایران در سال ۱۳۹۹ به حدود ۸ میلیارد دلار رسید، در حالی که در سال ۱۳۹۸ این رقم بیش از ۳۴ میلیارد دلار بود. از این کاهش درآمد را به‌عنوان یک فاجعه اقتصادی توصیف کرد و سال ۱۳۹۸ را سالی استثنایی و دشوار خواند.

پس از سال ۱۴۰۰، با کنترل کرونا و به‌کارگیری ناوگان سایه‌ای، فروش نفت ایران دوباره احیا شد؛ هر چند که هیچ تحریمی لغو یا کاهش نیافته است. تحریم‌ها در بلندمدت اثرات خود را از دست می‌دهند و ایران در شرایط بهتری نسبت به گذشته قرار دارد. ذخایر ارزی بانک مرکزی در مقایسه با سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷، بهبود یافته و ایسن موضوع نقطه قوتی برای ایران محسوب می‌شود. لزوم تقویت روابط اقتصادی با همسایگان مهم است و اگر دولت در این راستا اقداماتی مؤثر انجام دهد، ایران می‌تواند در برابر تحریم‌ها موفق عمل کند.

کاهش تعداد شرکای تجاری ایران از ۱۲ کشور در سال ۱۳۹۶ به حدود ۵ کشور رسیده است و این امر نشان‌دهنده ایزوله شدن اقتصاد است. ضرورت نوع‌تغیعی به شرکای تجاری بسیار مهم است که تقویت روابط اقتصادی با همسایگان بهترین راهکار برای مواجهه با چالش‌های آتی است. اهمیت تقویت روابط با همسایگان به‌عنوان استراتژی اصلی ایران است و ایران با ۱۵ کشور همسایه مرز مشترک دارد. اگر ۲۰ درصد از تقاضای همسایگان تأمین شود، سالانه ۲۰۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی در دسترس است. با وجود چالش‌های

مدیرعامل پالایشگاه آبادان اعلام کرد:

قیمت نفت داخلی، گران‌تر از نفت صادراتی؛ نمی‌توانیم سودده باشیم!

راشده‌ی با تأکید بر اینکه ضرب‌نلسون (پیچیدگی) پالایشگاه آبادان حدود ۵ است، تصریح کرد: قیمت نفتی که به پالایشگاه آبادان داده می‌شود، بعضاً از قیمت نفت صادراتی گران‌تر است. طبیعتاً در چنین شرایطی پالایشگاه‌ها نمی‌توانند سودده باشند.

آن رعایت شده است. به گفته این مقام مسئول، با بهره‌برداری از واحد شکست هیدروژنی که بخش اول فاز ۲ طرح توسعه پالایشگاه آبادان است، روزانه ۴ میلیون لیتر به تولید گازوئیل این پالایشگاه افزوده شده که بخشی از نیاز به واردات را برطرف کرده است.

رئیس انجمن قطعه‌سازان خودرو:

بخش تولید را در یابید؛ بسته پیشنهادی وزیر صمت مصوب شود

اقتصادی دولت نباید فقط مدیریت نرخ ارز و مقررات ارزی باشد؛ فراموش نکنیم که تضعیف صنعت کشور، تأثیرات منفی بر معیشت مردم خواهد داشت؛ بنابراین انتظار می‌رود اعضای کمیسیون اقتصادی دولت به این مسائل اساسی نیز اهتمام داشته باشند. وی متذکر شد: مسئولان دولت چگونه انتظار دارند تولیدکنندگان صنایع مختلف که به دلیل محدودیت‌های انرژی تحمیلی نتوانسته‌اند به درستی به تولید پرداخته و کسب درآمد داشته باشند، مالیات، بیمه، اقساط بانکی و قبوض برق و گاز و … را به موقع پرداخت کنند؟

شعبهٔ ۱: نوبنیاد ۳، مرکز فرید آرین، طبقه اول

شعبهٔ ۲: صدف، مرکز فرید بساک، طبقه همکف

۰۹۰۲۲۹۲۲۰۹۹۹ ۰۷۶۴۴۴۵۴۹۶۳

hany_tahrir

هانی تحریر

بزرگ!!!